

вживання алкогольних напоїв, суїцидальні думки. Тому фахівці наголошують на важливості підвищення обізнаності неповнолітніх дівчат і хлопців про безпечну й відповідальну поведінку в Інтернеті.

Отже, зростання обсягу та використання Інтернету відкрило нові можливості для онлайн-насильства, зокрема сексуального змісту. Переважно йдеться про неповнолітніх дівчат як більш вразливих до таких зловживань. Онлайн-насильство проявляється по-різному й призводить до негативних наслідків. Тож неповнолітні хлопці і дівчата мають знати про це більше, щоб не постраждати від насильства чи не стати кривдниками.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)». № 2657-VIII. (18.12.2018) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19#top>
2. Дьякова А., Касілова А. (2021). Діти та батьки в інтернеті: путівник для безпечної подорожі.
3. Попередження та протидія кібербулінгу в дитячому середовищі України. Аналітичний огляд. (2020) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [cyberbullying_vipravl15-10_compressed.pdf \(bullyingstop.org.ua\)](https://cyberbullying.org.ua/wp-content/uploads/2020/07/cyberbullying_vipravl15-10_compressed.pdf)
4. Plan International «Free to be online?». (2020) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://plan-international.org/publications/freetobeonline>
5. CYBERSAFE Guide for Workshop Facilitators, (2020).

Качанівська А.В.,
студентка 4 курсу кафедри Школа соціальної роботи ім. В.І. Полтавця
факультету соціальних наук і соціальних технологій НаУКМА
e-mail: anna.kachanivska@ukma.edu.ua
Науковий керівник: **Дума Л.П.,**
магістр соціальної роботи, старший викладач,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
e-mail: lduma@ukma.edu.ua

ПАЛІАТИВНА ДОПОМОГА ЛЮДЯМ З ДЕМЕНЦІЄЮ

Проблематика якісної паліативної допомоги людям з деменцією є актуальною, оскільки, за даними ВООЗ, нині у світі 55 мільйонів людей мають деменцію. Однак населення планети старішає, тож і кількість людей з деменцією найближчими роками збільшуватиметься. Деменція – це прогресуюче невиліковне захворювання, від якого на даний час немає лікування. Люди з деменцією мають значні потреби у медичній допомозі, і в останні роки було визнано, що паліативна допомога за такої необхідності має бути доступна кожному, незалежно від діагнозу, оскільки це покращує якість життя людини. Незважаючи на це, люди з деменцією часто не мають доступу до послуг паліативної допомоги (Birch, Draper, 2008).

На сьогоднішній день все ще існує думка, що люди похилого віку, які вмирають від деменції, не сприймаються як особи, які мають невиліковну хворобу, а отже - не потребують паліативного догляду. Дослідники піднімають тему відсутності ефективного паліативного догляду за людьми з деменцією, проте пацієнти з глибокою деменцією не здатні до

самостійного існування та потребують цілодобового догляду. Зазвичай глибока деменція характеризується цілковитою дезінтеграцією інтелекту, що призводить до нездатності розуміти і засвоювати будь-яку інформацію, впізнавати найближчих членів сім'ї, задовольняти власні потреби. Також були визначені симптоми і ознаки, притаманні людям з деменцією в останній рік життя: сплутаність свідомості, біль, пригнічений настрій, проблеми шлунково-кишкового тракту, зокрема запори та втрата апетиту. Одне з досліджень виявило схожу частоту таких симптомів в людей з онкологічними захворюваннями, але люди з деменцією відчували ці симптоми довше (Hughes, J., Jolley, D., Jordan, A., & Sampson, E., 2007). Дослідження Rosenwax, L.; Spilsbury, K.; Arendts, G.; McNamara, B.; Semmens, J. (2015) показало, що люди з деменцією, які отримують паліативну допомогу, значно рідше звертаються до відділень невідкладної допомоги у порівнянні з тими, хто її не отримують, що свідчить про стабільний фізичний стан.

З моменту свого зародження рух паліативної допомоги насамперед стосувався пацієнтів з термінальною стадією раку. Хоча термін «паліативна допомога» спочатку застосовувався лише щодо невиліковно хворих, в даний час перелік тих, хто її потребують, розширений і включає тих осіб, хто має загрозливе для життя захворювання, що не піддається лікуванню, і хто не обов'язково неминуче помирає - отже, за прогнозами лікарів, має можливість продовжувати жити від кількох місяців до кількох років (National Council for Palliative Care, 2007).

Паліативний догляд за людьми з деменцією є складним і включає задоволення фізичних, психологічних, соціальних і духовних потреб, обговорення побажань і переваг у такому догляді, а також підтримку сімей до і після важкої втрати. Догляд передбачає залучення людей з деменцією до діяльності, що зменшує або усуває поведінкові симптоми деменції. Потрібно сприяти якнайдовшому проживанню людей з деменцією у громаді, разом з рідними, допомагаючи доглядальникам опікуватися хворим родичем (Volicer, L., & Simard, J., 2015).

Для забезпечення якісної паліативної допомоги людям з деменцією рекомендовано:

- залучати мультидисциплінарну команду, члени якої орієнтовані на комунікацію й спільне обговорення ситуації з членами сім'ї, визнання їхніх цінностей та ресурсів, планування дій відповідно до індивідуальних потреб людини з деменцією;
- надати можливість людині з деменцією брати участь в своєму лікуванні, в тому числі при отриманні паліативної допомоги, наскільки це є можливим;
- забезпечувати паліативну допомогу на ранніх стадіях. Одна з ключових проблем деменції полягає в тому, що за відсутності раннього реагування на ситуацію погіршується стан людини з деменцією, збільшується емоційне навантаження на

доглядальників. Завчасне планування догляду загалом може допомогти задовольнити потреби як людей з деменцією, так і членів їх родин.

Отже, паліативна допомога людям з деменцією є важливою, оскільки вона орієнтована на догляд у громаді, сприяє зменшенню поведінкових симптомів деменції, покращенню самопочуття, а також емоційного стану доглядальників. Необхідно планувати таку допомогу на ранніх стадіях деменції, залучаючи до процесу обговорення людину з деменцією та членів її сім'ї, оскільки саме це забезпечить якісну допомогу з урахуванням індивідуальних потреб.

Список використаних джерел:

1. Deborah Birch, Jan Draper (2008) A critical literature review exploring the challenges of delivering effective palliative care to older people with dementia ,The Authors. Journal compilation 2008 Blackwell Publishing Ltd, doi: 10.1111/j.1365-2702.2007.02220.x
2. Hughes, J., Jolley, D., Jordan, A., & Sampson, E. (2007). Palliative care in dementia: Issues and evidence. *Advances in Psychiatric Treatment*, 13(4), 251-260. doi:10.1192/apt.bp.106.003442
3. Lillyman, Bruce (2016). Palliative care for people with dementia: a literature review. *International Journal of Palliative Nursing*, 22(2), 76–81. doi:10.12968/ijpn.2016.22.2.76
4. Murphy E, Froggatt K, Connolly S, O'Shea E, Sampson EL, Casey D, Devane D (2016). Palliative care interventions in advanced dementia (Reviews). *Cochrane Database of Systematic Reviews* 2016, DOI: 10.1002/14651858.CD011513.pub2.
5. Rosenwax, L.; Spilsbury, K.; Arendts, G.; McNamara, B.; Semmens, J. (2015). Community-based palliative care is associated with reduced emergency department use by people with dementia in their last year of life: A retrospective cohort study. *Palliative Medicine*, 29(8), 727–736. doi:10.1177/0269216315576309
6. Volicer, L., & Simard, J. (2015). Palliative care and quality of life for people with dementia: Medical and psychosocial interventions. *International Psychogeriatrics*, 27(10), 1623-1634. doi:10.1017/S1041610214002713

Пивоварова А.В.,

студентка 4 курсу кафедри Школа соціальної роботи ім. В.І. Полтавця
факультету соціальних наук і соціальних технологій НаУКМА

e-mail: anastasiya.pyvovarova2014@gmail.com

Науковий керівник: **Дума Л.П.,**

магістр соціальної роботи, старший викладач,

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

e-mail: lduma@ukma.edu.ua

ЗАПОБІГАННЯ СЕКСУАЛЬНОМУ КІБЕРНАСИЛЬСТВУ ЩОДО ДІВЧАТ ТА ЖІНОК

Актуальність дослідження сексуального кібернасильства щодо дівчат та жінок полягає в обмеженій кількості літератури з цієї теми українською мовою, в постійному технологічному розвитку, що обумовлює створення все нових інструментів для скоєння цього виду насильства, а також підвищенні рівня насильства в зв'язку з поширенням дистанційного формату роботи та навчання через пандемію Covid-19.

Поки що не існує загально визнаного визначення сексуального кібернасильства. Загалом цей термін включає декілька складових: будь-які сексуальні дії щодо особи, відсутність її добровільної згоди та використання інтернету чи будь-яких інших комунікаційних технологій для нанесення шкоди (Faith & Fraser, 2018; uOttawa, n.d.). Університет Оттави визначає